

ВВЯЗДА

Орган ЦКіМККП(б)Б, ЦВКіСНК БССР

№ 91 (6067) | 21 красавіка 1938 г., чацвер | ЦАНА 10 коп.

Выкаранім ворагаў народа—трацкіска-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных шпіёнаў і шкоднікаў, наймітаў замежных разведак! Смерць здраднікам радзімы!

Выкрыем усіх і ўсякіх двурушнікаў! Ператворым нашу партыю ў непрыступную крэпасць большэвізма!

(З ПЕРШАМАЙСКІХ ЛОЗУНГАЎ ЦК ВКП(б))

СТАЛІНСКІЯ КЛОПАТЫ АБ КАЛГАСНЫМ СЯЛЯНСТВЕ

Учора апублікаваны пастановы Сове-
та Народных Камісароў Саюза ССР і
ЦК ВКП(б) «Аб забароне выключэння
калгаснікаў з калгасаў», «Аб няпра-
вільным размеркаванні даходаў у калга-
сах» і «Аб падатках і іншых абавяза-
цельствах у адносінах аднаасобных
сялянства». Усе гэтыя пастановы, на-
крэзь праясненныя сталінскія клопа-
ты аб калгасным сялянстве, сус-
таўляюць самыя гарачыя волюн-
тэрыі новай палітычнай і вы-
творчай ўдзельніцы ў калгаснай вёсцы.
Сталінскі статут сельскагаспадарчай
арцелі—закон жыцця і росту само-
сці калгаснай вёскі. Правільна спа-
раўняючы асабістыя інтарэсы членаў
арцелі з грамадскімі інтарэсамі ў
калгасе, ён мабілізуе масы на до-
брасумленную, адданую работу, на ба-
льшую за далейшы росквіт калгаснай
вёскі.

На жаль, у многіх месцах дапушча-
юцца буйныя скажэнні статута сель-
скагаспадарчай арцелі. Гэтыя скажэнні
выражаны ў няправільных выключэн-
нях з калгасаў, «Праверкай устаноўле-
на», гаворыцца ў пастанове СНК ССР
і ЦК ВКП(б),—што пераважае боль-
шасць выключэнняў з калгасаў з'я-
вілася зусім неабгрунтаванай і пра-
вавой, без якіх-небудзь сур'ёзных по-
вадаў, на самых малаважных матывах.
Многа выпадкаў агульнага, незакон-
нага выключэння з калгасаў ёсць і ў
ташых рэспубліках. Па паліцы Нарк-
маз БССР, за мінулы год з калгасаў
выключана 4066 калгаснікаў. Фактыч-
на выключана яшчэ больш. Наркмаз
нават не паклапаціўся прааналізаваць
прычыны выключэнняў, ён абмежаваў
ся рэгістрацыяй фактаў, хіля сінгалаў
аб няправільных выключэннях з калга-
саў больш чым дастаткова.

«У аснове такой практыкі», гаворыцца
ў пастанове СНК ССР і ЦК ВКП(б),—
ляжаць фармальныя і аб'ектыўна-
бюракратычныя адносіны многіх кі-
рунчых работнікаў калгасаў, а таксама
партыйных і савецкіх кіраўнікоў раё-
наў да лёсу жыцця людзей, да лёсу
асобных калгаснікаў.

Пастанова СНК ССР і ЦК ВКП(б)
янаеці руйнуе ўдар па базіснана-
рабоча-сялянскіх адносінах да лёсу
калгаснікаў.

Пастанова СНК ССР і ЦК ВКП(б)
узор чужых большэвіцкіх адносін да
людзей. Савецкае сялянства нават
завяла свой лёс з калгасным ладом,
актыўна будзе норае, сацыялістычнае
жыццё, і партыя нікому і ніколі не
дазволіць легкадушна адносіцца да лё-
су калгаснікаў. СНК ССР і ЦК ВКП(б)
папярэджаюць, што за парушэнне
гэтай пастановы вінаваты будучы
прыцягваюцца да суда, як крымінальна
вінаваты.

Не менш важнае значэнне набывае
пастанова «Аб няправільным размерка-
ванні даходаў у калгасах». Калгасны
лад поўнацэнны перамога. З кожным го-
дам расце ўраджайнасць сацыялістыч-
ных палёў. Значна вырастае даход
калгаснікаў, калгаснікаў. Даходы гэтыя
трэба правільна размеркаваць. Аднак
праўдзіны многіх калгаснаў, пры пра-
мы патраўні з боку партыйных і са-
вешкіх арганізацый, асноўную долю
даходаў атрачаюць на пабудову гра-
мадскіх будынкаў, на вытворчыя і ад-
міністрацыйныя выдаткі. З гэтай пры-
чыны доля грашовых даходаў, якая
размяркоўваецца на працягу калгас-
нікаў, аказваецца знікальна. Непра-
вор статут сельскагаспадарчай арцелі,
сродкі выдаткоўваюцца не ў адпавед-
насці з зацверджаным на агульным
сходзе калгаснікаў каштарысам.

Такая практыка, якая ідзе ў раз-
рэз з палітыкай партыі і ўрада, з інтар-
самі калгаснікаў, шырока распаў-
сюджана ў многіх калгасах нашай
рэспублікі.

Вось, напрыклад, Церахоўскі раён.
Тут 78 калгаснаў. З іх у 52 калгасах
на адміністрацыйна-управленчыя па-
траты выдаткавана звыш 20 проц.
капталінае будыніцтва—звыш 20 проц.
грашовых даходаў калгаснаў, хіля гэты
працэнт статуту і накіравана супроць
інтарэсаў калгаснікаў. Старшыні не-
калькіх калгасаў распараджаюцца

УРУЧЭННЕ ОРДЭНАУ САЮЗА ССР

19 красавіка Старшыня Прэзідыума
Вярхоўнага Савета ССР тав. М. І. Ка-
лінін у прысутнасці раду членаў Пра-
зідыума ўручыў ордэны лепшым май-
страм азербайджанскага мастацтва.
Шумныя воплескі раздаюцца ў зале,
калі тав. Калінін уручае ордэн Леніна
Азербайджанскаму Дзяржаўнаму тэатру
оперы і балета імя М. Ф. Ахундава.
Ад імя дэлегацыі тэатра, прыняўшага
ордэн Леніна, кароткае слова гаворыць
дырэктар оперы тав. Абасаў.

Дэпутат Вярхоўнага Савета ССР,
народны артыст Саюза ССР камізітар
Гаджыбекаў, атрымліваючы ордэн Лені-
на, заяўляе:

— Перамогі азербайджанскага ма-
стацтва — гэта значнае часу, гэта
свадэчнае росквіту мастацтва і кул-
туры народаў Саюза ССР ў ста-
лінскае эпоху.

Далей узнагароды ўручаюцца арты-
стам, рэжысёрам і іншым работнікам
тэатра імя Ахундава.

Ордэны Саюза ССР атрымалі таксама
асобліва адзначыўшыся рэжысёры,
сцэнарысты, артысты, мантажы і ра-
бочыя-стаханавцы, узнагароджаныя ў
сувязі з выпускам выдатных кінофіль-
маў — «Ленін у Кастрычніку», «Пётр
І» і «Багата нявеста».

Ад імя гэтай групы ўзнагароджаных
выступіў з прамовай пісьменнік А. Н.
Талстой.

Узнагароды былі ўручаны таксама
асобліва адзначыўшыся рэжысёры,
сцэнарысты, артысты, мантажы і ра-
бочыя-стаханавцы, узнагароджаныя ў
сувязі з выпускам выдатных кінофіль-
маў — «Ленін у Кастрычніку», «Пётр
І» і «Багата нявеста».

Пасля ўручэння ордэнаў з прамовай
выступіў тав. М. І. Калінін. (БЕЛТА).

ПАДРЭХОТКА ДА ВЫБАРАЎ У ВЯРХОЎНІ СОВЕТ АРМЯНСКАЯ ССР

ЕРВАН, 16 красавіка. (БЕЛТА).
Цэнтральны Выканавы Камітэт Ар-
мянскай ССР зацвердзіў склад
акуратных выбарчых камісій па вы-
барах у Вярхоўны Совет Армянскай
ССР.

У складзе камісій — партыйныя і
непартыйныя большэвікі — дэпутаты
Вярхоўнага Савета ССР, стаханавцы,
напрамысловыя, прафесары, студэн-
ты, сельскія настаўнікі. Значная
частка зацверджаных таварышаў пра-
цавала ў агракультурных і ўчастковых
камісіях па выбарах у Вярхоўны Совет
ССР і мае багаты вопыт арганіза-
цыйнай работы.

Усяго па 256 камісій зацверджаны
2816 чалавек, з іх — 43 проц.
большэвіцкіх. Больш паловы членаў
камісій — калгаснікі. У агракультурных
камісіях — 515 жанчын.

ФАБРЫКА «КОМУНАРКА» ВЫКАНАЛА ЧАТЫРОХМЕСЯЧНУЮ ПРАГРАМУ

Калектыв мескай канцэіперскай фаб-
рыкі «Комунарка» з годарам выканаў
усяго на сябе абавязальства па да-
стоіннай сустрэчы першамайскага свя-
та. 18 красавіка фабрыка дзятэрмінова
выканала 4-месячную праграму па
101,5 проц. План выканан па ўсіх аса-
рытэнтах. Усяго вытворчага прадукцыі
на 8.700 тысяч рублёў.

Выпускна і паступіла ўжо ў про-
даж 130.000 прыгожа аформленых пен-
самітэжскіх злічэнняў — падарункаў. Па
металу выамаў стаханавцаў тав. Юлія-
нін пачаў працаваць 117 асабдзіччых
Некалькіх з іх дасягнулі высокай пра-
дукцыйнасці. Стаханавца тав. Шынтко
за змену зацвертве 90 кілаграмаў цу-
керак (норма 51 кілаграм). Да яе
уважліва павышэння стаханавцаў тт.
Жэбрык, Сагалова, Боршч, Бейліна і
інш.

Для аказання сацыялістычнай дапа-
могі на астагата канцэіперскае
прадпрыемства «Чырвоны мазырані»
паслан дэафікаваны майстар тав. Са-
роа.

Да канца месяца фабрыка «Комунар-
ка» дасць звыш плана яшчэ на 800 ты-
сяч рублёў прадукцыі.

кай партыі, савецкай улады і сабіста
таварыша Сталіна.
Мы, калгаснікі, з усёй рашучасцю
адначаем, што ў нашым калгасе бы-
лі дапушчаны вылікі памылкі ў пін-
танні выключэння калгаснікаў з калга-
са. Так, няправільна выключаны з
калгаса Пятро Гук і Савіцкая. Пры
выключэнні іх з калгаса мы не пра-
вілі дастатковай чутнасці і гэтым са-
мым парушылі статут сельскагаспадар-
чай арцелі.
У адказ на пастановы СНК ССР і ЦК
ВКП(б), абавязваемся яшчэ больш
узмацніць барацьбу за сталінскі ўра-
даж, каб зрабіць наш калгас боль-
шэвіцкім, а калгаснікаў — заможнымі.
Мы абавязваемся дабіцца высокага
ўраджака, каб павысіць кошт пра-
цаў калгасніка. Мы маем усё ўмоў,
каб у гэтым годзе атрымаць на пра-
даж 5 кілаграмаў ажожа і 6 ру-
блёў грашыма. Яшчэ шырэй разгорнем
стаханавскі рух, сацыялістычнае спа-
борніцтва і ўдартніцтва!

ПРАЦОВНЫЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ ІСПАНІ ГЕРАІЧНА ЗМАГАЮЦА ЗА СВАЮ НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ. НА ЗДЫМКАХ: алева — каталон-
ская моладзь ідзе на папярэнюю радоў рэспубліканскай арміі; справа — камандзір дывізіі Валенціно Гонсалес, вядомы пад імем Камі-
несіно, узнагароджаны медаллю за гераічны барацьбу на арагонскім фронце.

НОТА ІСПАНСКАГА ўРАДА СОВЕТУ ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 19 красавіка. (БЕЛТА).
Савіны міністр замежных спраў Іспан-
скай рэспублікі Альварэс дэ Баю
прыйшоў на імя генеральнага сакратара
Лігі нацый на наступную ноту:

«19 мая 1937 года Совет Лігі нацый
прыймаў рэзалюцыю, у якой, адначасна,
дэклараваў дэяні Міжнароднага камітэта па
неўмішанню, накіраванага на адкіданне
усіх іспанскіх удзельнікаў барацьбы ў Іспаніі, выказаў шэрагу на-
дзею, што ў рэзультата гэтай ініцы-
яты камітэта будуць прыняты меры,
якія забяспечыць акімага хутэйшае
адкідання з Іспаніі ўсіх іспанскіх
добраахотнікаў».

У прадстаўленым 2 кастрычніка 1937
года пленуму Лігі нацый яго шостым
камітэтам правіце рэзалюцыі, вызва-
ваўшы жал з паводу таго, што камі-
тэта на неўмішанню не ўдалося да-
біцца адкідання іспанскіх удзельні-
каў вайны, і прызнавалася прысут-
насць замежных армейскіх карпусоў
на іспанскай тэрыторыі. У праксе
выказвалася надзея на тое, што ды-
пламатычны дэяні, прадпрынятыя
некалькімі дзяржавамі неадолёва да
гэтага, будуць паспяхоўнымі і завер-
шыцца адкіданнем іспанскіх удзель-
нікаў вайны. Праект таксама прад-

угледжваў, што, калі не ўдасца ў блі-
жэйшым будучым дабіцца такога
рэзультата, члены Лігі нацый, якія пры-
маюць уадаў у пададненні аб неўмішан-
ні, разглядаць пытанне аб спыненні па-
літыкі неўмішання. Гэты праект рэза-
люцыі не атрымаў аднагаласнай пад-
трымкі пленума і таму не мае юры-
дычнай сілы. Аднак праект працягвае
мець маральную сілу, якая выікае з
таго факта, што за яго галасавалі 38
дзяржаў — членаў Лігі нацый, уключа-
ючы 12 з 14 членаў Савета.

Аднак з мая месяца 1937 года іта-
льскай і германскай інтэрвенцыя ў
карысь Іспанскіх мясцовнікаў прадаў-
жае зніжана распірацца як колькасна,
так і якасна. Неаспрэчны доказы гэ-
тай інтэрвенцыі вядомы ўсёму свету.
Факты італя-германскай інтэрвенцыі
выклікалі абурэнне сусветнай грамад-

скай думкі. Апрача таго, урад Іспан-
скай рэспублікі мае канкрэтную інфар-
мацыю аб палітычным і італя-герман-
скай інтэрвенцыі, і гэту інфармацыю
ён мяркуе прадставіць на разгляд Са-
вета.

З часу пленума Лігі нацый значна
ўзмацнілася пагроза ўсёагульнаму мі-
ру. Гэту пагрозу, якая ствараецца на-
растаючай замежнай інтэрвенцыяй ў
Іспаніі, як вядома, шчы год таму на-
даў Совет Лігі нацый патрэбным
падкрэслілі».

У заключэнне ў нопе гаворыцца, што
міністэрства замежных спраў Іспаніі
просіць генеральнага сакратара Лігі
ад імя іспанскага ўрада зноў уключы-
ць пытанне аб замежнай інтэрвенцыі
ў Іспаніі ў парадак дня чарговай
сесіі Савета, якая адкрыецца ў Жэневе
9 мая.

ІСПАНСКАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ НА ПЕРШАМАЙСКІХ УРАЧЫСТАЦІАХ У МАСКВЕ

БАРСЕЛОНА, 19 красавіка. (БЕЛТА).
Па паведамленню агенствы Эспанья, у
Барселоне арганізавана іспанская дэ-
легацыя, якая будзе прысутнічаць на
першамайскіх урачыстасцях у Савецкім

Саюзе. Дэлегацыя складаецца з дэпу-
татаў іспанскага парламента, прад-
стаўнікоў розных прафесіянаў і іншых
грамадскіх і рабочых арганізацый рэ-
спубліканскай Іспаніі.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКИ) ФРОНТ

Паводле паведамлення іспанскага мі-
ністэрства абароны, у сектары Трэмп
(на поўнач ад Лорды) працягваецца
атака міжземняку. Агенства Эспанья
адзначае, што ў гэтым горным раёне
фашысты, канцэнтраваныя значныя
тэхнічныя сродкі, не могуць, аднак,
прымяняць гэтыя і пажыжкі артыле-
рыі. Усе іх спробы прапусцілі ў гэ-
тым раёне астагата безрэзультатнымі.

У сектары Тартоса (на міжземнамор-
скім узбярэжжы) рэспубліканскія вой-
скі ўмацаваліся на паўночных, разме-
шчаных на левым беразе раіў Эбро.
На поўдзень ад Эбро фашысты, пад-
трыманыя буйнымі сіламі авіяцыі і
танкаў, праводзілі атакі паміж Бені-
карло і Калі (на захад ад Вінарос). Гэ-
тыя атакі былі рэспубліканскімі адбіты.
Прашыйні амок крыку прапусцілі толь-
кі ў напрамку да Тыры (на паўднёвы
захад ад Сан Матэо). Два фашыстыкі
танкі згарэлі, некалькі танкаў было

разбіта і астагата вымушаны былі
ўцячы.

ДЭЯННІ АВІАЦЫЙ

Паводле паведамлення агенствы Э-
спанья, 19 красавіка раніцой 6 трохма-
торных самалётаў італьянскай авіа-
цыйнай базы на востраве Майёрка пра-
бавалі бамбардываць Барселону. За-
гарэжаліся агонь зніжальных батарэй і
рэспубліканскія зніжальныя самалёты
адлеглі самалёты міжземняку. Аднак,
самалёты міжземняку сцінулі на пад-
месьці горада, прылятаючы да мора,
каля 30 зомб, якімі разбурана некаль-
кі дамоў. Налічваецца некалькі забітых
і раненых.

БАРСЕЛОНА, 19 красавіка. (БЕЛТА).

Па паведамленню агенствы Гавас, у
апошніх паветраных баіх на ўсходнім
фронце рэспубліканцы захапілі ў палон
39 фашыстскіх лётчыкаў. Амаль усе
яны аказаліся немцамі і італьянцамі.

Іспанскі народ будзе змагацца да перамогі

ПАРЫЖ, 20 красавіка. (БЕЛТА). Як
паведамляе агенства Эспанья, комму-
ністычны дэпутат іспанскага парламента
Антоніо Міхе, які знаходзіцца ў Вален-
сіі, зааўў журналістам:

«Вораг памыліўся, калі ён спадзяваў-
ся перарывам зносіх паміж Каталоніяй

і астагатай рэспубліканскай Іспаніяй на-
сесты ўдар баявым духу рэспубліканцаў.
Вера антыфашыстскіх мас Іспаніі ў пе-
рамогу непакідае, і выключная мабілі-
зацыя, якая робіцца ў паскораных там-
пах па ўсёй краіне, гэта наглядна да-
казвае».

ПЕРАД ДНЁМ 1 МАЯ У ШВЕЙЦАРЫІ

ЖЭНЕВА, 20 красавіка. (БЕЛТА). Ор-
ган швейцарскай кампартыі «Фрэй-
хейт» паведамляе, што між кампарты-
яй, сацыялістычнай партыяй і профес-
іамамі дасягнута пагадненне аб права-
дзэнні ў горадзе Базелі алдэйнай на-
роднай дэманстрацыі ў дзень 1 мая. Га-
зета публікуе ў сувязі з гэтым зварот

да працоўных Базеля, у якім падкрэ-
сладаецца выключнае значэнне дня 1
мая для мабілізацыі ўсіх народных аві-
ацыяналістычкіх сіл на барацьбу за мір
і дэмакратыю, супроць фашыстскай аг-
рэсіі, пагрозы новай вайны і для ўза-
мацнення салідарнасці з Іспанскай
рэспублікай.

Фашысцкая змова ў Румыніі

БУХАРЕСТ, 19 красавіка. (БЕЛТА).
Следствам па справе аб узбурэнным
выступленні (путчы), якое рыхтавала фа-
шысцкая «Жалезная гвардыя» (аген-
тска-германскага фашызма), устаноўле-
на, што фашысты ў ноп на 17 красаві-
ка збіраліся захапіць пошту, тэлеграф,
тэлефон і радыё, уладкаваў устанавы,
стальную чыгуніку, банкі і іншыя пун-
кты, арыштаваць караля і членаў урада.

Урад прадставіў павятовым прэфек-
там (начальнікам паліцыі) неабмежаваны
поўнамоцтвы.

Фашыстскую змову «Жалезнай гвар-
дыі» румынскі ўрад выкарыстоўвае
для барацьбы супроць усіх атакіцый-
ных партый. Следствам устанавілі, што

«ўстанавіць сувязь» паміж «Жалезнай
гвардыяй» і партыяй нацыяналі-царані-
стаў (сялянскай партыяй). У поўнамо-
цтвы прэфекта ўваходзіць ліквідацыя
ўсіх «экстрэмісцкіх», гэта значыць апа-
зіцыйных арганізацый. У той жа час
галава «Жалезнай гвардыі» Копрэану і
іншыя ваяжкі рыхтаваўшася пучка
ўтрымліваюцца толькі пад «хатнім
арыштам».

ПАРЫЖ, 20 красавіка. (БЕЛТА). Як
перадае газета «Эўр», дакументы, за-
хопленыя ў час арышту кіраўніка ру-
мынскай «Жалезнай гвардыі» Копрэа-
ну, паказваюць, што фашысцкі пучак,
які рыхтаваўся «Жалезнай гвардыяй»,
быў поўнацэнна арганізаван у Германіі.

РОСТ АНТЫФАШЫСЦЫКІХ НАСТРОЯЎ У ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 20 красавіка. (БЕЛТА). Учора
ў Празе адбыўся вымадак, які ярка
ілюструе антыфашысцкія настроі рабо-
чых Чэхаславакіі.

Савецкім германскаму пасольству Ген-
ке вывесіў у акне сваёй кватэры гер-
манскіх фашыстскіх сінг. Група рабочых
бліжэйшай будоўлі патрабавала знішчы
сінгта. Пасля адмаўлення ў гэтым ра-
бочыя зааікалі каманам вокны кватэ-
ры. Паліцыя арыштавала 8 рабочых і
2 жылёў дома, якія выражалі абур-
ненне вышвышаннем сінгта фашыстскай
Германіі.

Міністэрства замежных спраў Чэхас-
лавакіі выразіла германскаму пасоль-
ству свой жал з паводу ініцыянта і
абыяка «дабіцца адвапеднага пакаран-
ня рабочых». Рабочы друх пратэстуе
супроць дэяніц паліцыі і патрабуе
неадкладнага вызвалення арыштаваных.

ВАЕННЫЯ ДЭЯННІ У КІТАІ

ЗВЕРСТВЫ ЯПОНСКИХ ЗАХВАТ- ЧЫКАУ

НЬЮ-ЕРК, 10 красавіка. (БЕЛТА). Га-
зета «Нью-Ерк таймс» змясціла ар-
тыкул карэспандэнта агенствы Асо-
цыятыд прас аб японскіх зверствах у
Паўночным Кітаі.

Карэспандэнт піша, што ў адказ на
актыўныя дэяні кітайскіх партызан
у раёне Бэйпін-Ханькоўскай чыгунікі
японцы пачалі сістэматычнае знішчэн-
не кітайскіх вёсак. За апошнія месяцы
японцы ў гэтым раёне было спалена
звыш 200 вёсак і забіты тысячы ся-
лян.

Каля 40 тысяч сялян, ратуецца ад
японскіх варвараў, пакінулі свае сёлы
і хаваліся ў горах ці ўступілі ў па-
тызанскія атрады.

Самую жудасную карціну ўяўляе са-
бою сяло, разамешчанае на рапе Хутэ-
ха. Да японскага ўрываўня ў гэтым
сяле жылі 4 тысячы чалавек. 27 лютага
300 японскіх салдат, прыблытых на
грузавіках, без усякага поладу адкры-
лі па сілу агонь з гармат і кулямётаў.
Сяляне, якія ратаваліся, бялігасна
расстрэльваліся.

Некалькі соцень чалавек утанула
пры спробе пераправіцца праз раку.
Каля двух тысяч сялян, якія асталіся
жывымі, узялі ка партызанам.

БОЛЬШЭВІЦКАЯ БАРАЦЬБОЯ ЗА СТАЛІНСКІ ўРАДЖАЙ АДКАЖАМ НА ПАСТАНОВЫ СНК ССР І ЦК ВКП(б)

З вальмім уздымам калгаснікі сель-
скагаспадарчай імя Дзяржынскага, Менскага
раёна, сусудзі пастановы СНК ССР
і ЦК ВКП(б) «Аб забароне выключэння
калгаснікаў з калгасаў» і «Аб няпра-
вільным размеркаванні даходаў у калга-
сах».

У сваіх выступленнях на агульным
сходзе калгаснікі дэкавалі роднаму
таварышу Сталіну і яго вернаму са-
ратніку таварышу Молатаву за іх
большэвіцкія клопаты аб калгасніках.

Калгаснік тав. Макасаў у сваім вы-
ступленні на сходзе заявіў:

— Усе намы калгаснікі аднадушна
вітаюць гэтыя пастановы. З кожным
годом расце наша заможнасць. У 1937
году я, напрыклад, на свае працэдні
атрымаў 11 цэнтнераў зернявіна, 60
кілаграмаў бульбы, 72 цэнтнеры гаро-
дніна і 1800 рублёў грашыма. У сувязі
з пастановамі партыі і ўрада, каб на
працэдні калгаснікам выдзілі не менш
60—70 проц. грашовых даходаў калга-

са, я ўпэўнен, што ў будучым годзе
атрымаю намога больш грошай.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

СМЯЛЕЙ РАЗГОРТАЦЬ
КРЫТЫКУ І САМАКРЫТЫКУ

Бюро Кагановіцкага горрайкома ў адпаведнасці з рашэннем ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б) Беларусі прыступіла да правядзення справядліва-выбарчых партыйных сходаў з 10 красавіка. Папярэдне да справядліва-выбарчых партыйных сходаў падрыхтоўчым работам. Ва ўсіх партыйных партарганізацыях робіцца камуністы дэталёва вывучалі пастанову ЦК ВКП(б), інструкцыю аб правядзенні выбараў кіруючых партыйных органаў і перадавалі артыкул газеты «Правда» ад 30 сакавіка.

Прайшоў год з часу выбараў у партыйныя органы. За гэты год наша партыя пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, уабарона гістарычным рашэннем ЦК ВКП(б), правіла вяртанне работніцтва на ачышчэнне сваёй радзімы ад ворагаў народа, трафіцкаў, буржуазіі, буржуазных нацыяналістаў і іншых агентаў фашызма і замежных разведкаў.

За гэты год наша краіна пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна паднялася на новую ступень сацыялістычнага дэмакратызма. На аснове самай дэмакратычнай у свеце Канстытуцыі выбарчых Вярхоўны Совет СССР. Атрымана гістарычная перамога блока камуністаў і беспартыйных. Гэты блок стаў найбольшай сілай у нашай краіне, ён з'яўляецца фактарам моцнай, непарушнай сувязі большасці партыі з масамі.

Намерна выраб аўтарытэт нашай партыі. Вакол партыі выраб новы шматлікі актыў, правяраны на грамадскай рабоце — у часе выбараў у Вярхоўны Совет у якасці агітатараў, довераных, членаў і старшын выбарчых камісій. Вывіла колькасць з іх вылучана на кіруючую гаспадарчую, саветскую і партыйную работу.

Партарганізацыя Кагановіцкага раёна гор. Менска прышла да выбараў кіруючых партыйных органаў, які ўся партыя, — маналітнай, адзінай, моцнай згуртаванай, вернай да канца справе партыі Леніна—Сталіна, справе Сталінскага Цэнтральнага Камітэта.

У раёне за перыяд з 10 па 20 красавіка праведзены справядліва-выбарчыя партыйныя сходы ў 32 партарганізацыях, сярод іх рад буйных партарганізацый, якіх: фабрыкі «Настрычнік», імя Тэльмапа, шклозавода, Соўнаркома, Наркамста і інш.

Сходы ў асноўным праходзілі арганізавана, пад знакам высокай палітычнай актыўнасці. На справядліва-выбарчых партыйных сходах з'яўляліся амаль 100 проц. камуністаў.

На справядліва-выбарчых сходах партарганізацый фабрыкі «Настрычнік» з'яўляліся 96 проц. членаў партыі. Памяцканне клуба, дзе праходзіў партсход, было добра падрыхтавана. У спрэчцы на справядліваму дакладу запісалася 51 чалавек, выказалася 46 таварышаў. Яны з усёй большасцю прамаўлялі, па-дэмакратычнаму крытыкавалі работу парткома і райкома.

Некаторыя парторгі і сакратары парткомаў фармальна падыходзілі да падрыхтоўкі справядліва-выбарчых партсходаў. Парторг партарганізацыі Белторфа т. Жукаў умяшчаў свой справядлівы даклад зрабіць за 15 хвілін. Ён нічога не сказаў аб фактах вылазак і варажой рабоце на падрыхтоўцы.

А гаварыць было аб чым. Нават пасля студэнцкага Пленума ЦК ВКП(б) партарганізацыя аказалася не ў сілах выкрыць сапраўдных ворагаў і іх пасобнікаў — паклёпнікаў, камуністаў-карыстаў. Тав. Жукаў добра было вядома аб тым, што член партыі Саўковіч праз папярэдні камуністаў дабіваўся зацверджання яго дырэктарам Белторфа. Аднак, тав. Жукаў не даў гэтай справе адпаведнай палітычнай ацэнкі.

І зусім правільна камуністы выступілі з рэзкай большасцю крытыкай работ і справядліваму дакладу партарга. Сход раённы адхіліў справядліва-выбарчы сход і прапанаваў парторгу добра падрыхтавацца да справядліва.

Не лепш абсталася справа з падрыхтоўкай да партсхода ў партарганізацыі СНК БССР. На справядліва-выбарчым сходах з'явілася толькі 80 проц. камуністаў, сход адкрыўся са спавеннем на паўтары гадзіны. Сакратар парткома тав. Александрэў за 50 хвілін зрабіў справядліва, ні слова не сказаўшы аб тым, як партарганізацыя выконвае пастановы студэнцкага Пленума ЦК ВКП(б), як выпраўляе памылкі, якія дапусціў партком пры разборцы спраў камуністаў аб выключэнні іх з партыі.

Выбары кіруючых партыйных органаў з'яўляюцца буйнейшай і сур'ёзнай праверкай партыйнай работы. Кіраўнікі партыйных арганізацый трымаюць зараз палітычны экзамен перад партыйнай масай; экзамен, які павінен паказаць, як кожны кіраўнік згуртаваў большасцю на барацьбу за генеральную лінію партыі, як змагаўся і выкарыстаў трафіцка-буржуазных бандытаў, нацыяналі-фашысцкіх агентаў і іншых падлых ворагаў народа.

Самае галоўнае — правесці выбары на высокім палітычным узроўні, смага вылучаць маладыя кадры, дабіцца, каб ні адзін вораг, ні адзін сумнішчый чалавек не прабраўся ў партыйныя органы.

Пры вылучэнні і абмеркаванні кандыдатур у кіруючыя партыйныя органы павінен прымяняцца ленінска-сталінскі прыняты падбор кадраў. Ацэньваць людзей трэба па іх палітычных і дэлавых адзнаках, па тым, як яны палітычна выхоўваюць масы, як яны вырашаюць палітычныя і гаспадарчыя задачы, стаўлячы перад імі.

Ажыццяўляючы гэты асноўны прыняты, большасцю Кагановіцкага раёна г. Менска з гонарам выконваюць пастанову ЦК ВКП(б),

выбіраючы ў кіруючыя партыйныя органы добра правяранных большасцю, бязмежна адданых нашай партыі, выправажаных у барацьбе з ворагамі народа і зольных да канца абараняць справу камуністычнай партыі.

П. САВІЦКІ.
выконваючы абавязкі сакратара Кагановіцкага горрайкома КП(б)Б.

ПРАВІЛЬНА СПЛУЧАЦЬ УНУТРЫПАРТЫЙНУЮ РАБОТУ
З КЛОПАТАМІ АБ ВЫТВОРЧАСЦІ

(Гомельскі шклозавод імя Сталіна)

Адной з буйнейшых у горадзе лічыцца партарганізацыя шклозавода імя Сталіна. 90 камуністаў налічвае яна. 1937 год завод закончыў ганёнымі паказальнікам. План быў выканан толькі на 86,7 проц. Дзевяці тысяч кубаметраў шкла неадладала дэжурнае. Асноўная мадэ прадацы выпускалася нізкай якасці — 3-га сорту. Каля 30 проц. усёй выпушчанай прадукцыі ператваралася ў бой. 5 млн. рублёў страціў за год — такі вынік злучэння гаспадарання. Партыйная арганізацыя ў поўнай меры нясе адказнасць за дрэнную работу падрыхтоўцы.

На заводзе па працягу доўгага перыяду арудавалі мафіёры шпінны і дыверсантаў. Усе пажылы паражаны школьніцтвам. Органамі НКВД вырыта і і з'яўта гэта банды прэзэрных ворагаў народа. Але ці да канца выкарчавана ахвосте варажой зграі, ці дастаткова рашуча ідзе барацьба за ліквідацыю вынікаў школьніцтва? Як партком унаважваў барацьбу з ворагамі, як мабілізаваў камуністаў на павышэнне рэвалюцыйнай пільнасці? Нарэшце, у чым прычына ўсё гэта дрэннай работы завода, невыканання плана і нізкай якасці прадукцыі?

На ўсе гэтыя пытанні трэба было чакаць адказа ў справядлівым дакладзе сакратара парткома тав. Кахановіча, зробленага ім на сходах 19 красавіка. Але дакладчык пастараўся абыйсці гэтыя пытанні. Дакад быў павярхоўны, аб усім папроху, несамакритычна, не мабілізуючы партарганізацыю на вырашэнне найбольш важных гаспадарчых-палітычных задач. Дакад быў пабудаван у духу агульнай канстатацыі таго, што ёсць. Німага палітычнага аналізу, абавязальнага і вымагла для партарганізацыі ён не зрабіў.

Між тым, пры больш сур'ёзных адносінах да даклада можна было ўскрыць прычыны ганейнай работы падрыхтоўцы, можна было назваць сяго-таго, камуністаў, вышэйшых у тых агіднах, якія прадаўжаюць тварыцца на заводзе. Зусім іншы вывад зрабіў бы тав. Кахановіч адносна таго, што нібы вынік школьніцтва ўжо ліквідаваны і ворагі ўсе выкрыты. Палітычна школьнае заключэнне, якое зрабіў дакладчык, дэмабілізавала партыйную арганізацыю замест мабілізацыі яе на павышэнне рэвалюцыйнай пільнасці.

Дакадчык зачытаў шмат лічбаў: колькі партыйных школ арганізавана,

ахвот і членаў партыі, колькі гуртоў працуе на выбарчым участку і ў цехах, колькі ў іх займаецца, але ён не даў карціны фактычнага становішча партыйна-масавай палітычнай работы. А гэта якраз найбольш слабы ўчастак у рабоце парткома. Іменна ў гэтым трэба шукаць прычыну і дрэннай вытворчай работы.

Лічылі, паведмелены ў дакладзе тав. Кахановіча, разыходзяцца з сапраўднасцю. Арганізаваныя школы працуюць з перабоймі, наведванне вельмі слабае (ад 50 да 70 проц.). Асобныя камуністы (Кіка, Фельдман і інш.) месцячы не надаюць значэння. Якісць вучобы нізкая. Большасць спачувальных зусім не ахоплена вучобай.

Заняткі гуртоў па выбарчым участку сістэматычна арываюцца, не вызначаны пэўныя дні для правядзення іх. Кожны агітатар ідзе праводзіць гуртара, калі сам ўздумае. Партком не кіраваў гэтым адказнейшым участкам.

Партыйная дысцыпліна ў арганізацыі нізкая. Справа дайшла да таго, што ў апошнія месяцы сарваліся два партсходы з-за... няўжыцкіх камуністаў. Гэты нечужы вывад прайшоў міма ўвагі парткома і не стаў прадметам абмеркавання партыйнага камітэта. Спавенненні на партыйныя сходы сталі тут сістэмай. Ёсць асобныя выпадкі невыканання камуністамі пастаноў парткома. Аднак, усе гэтыя сур'ёзнейшыя факты паражэння элементарных патрабаванняў партыйнага статута засталіся нікім не асуджанымі.

Дакадчык не сказаў поўным голасам аб памылках, дапушчаных парткомам, калі пачаў выхвалюць з партыі чэсных камуністаў. З 13 выключэнняў 8 адноўлены. Але сход не пацуў ад дакладчыка аб тым, як гэтыя таварышы зарэваліся парткомам у актыўнае партыйнае жыццё.

Выключна трывожны стан з ростам партарганізацыі. У такім буйнейшым рабочым калектыве за поўгода прыняты 4 кандыдаты партыі толькі 5 чалавек са спачувальнасцю і адзін — з камсамольскай. Між тым, адна камсамольская арганізацыя налічвае ў сваіх радах 232 чалавекі.

Першы дзень спрэчак па справядлівым дакладзе парткома пацвердзіла выключна нізкі ўзровень выступаючых. З 10 прамаўляў большасць гаварыла аб дробных, неспрыяльных пытаннях, аб асабістых крыўдах. Амаль зусім адсутнічае крытыка і самакритыка.

Р. ДОДЗІН.

ЗАЎСЁДЫ БЫЦЬ З МАСАМІ

(Барысаўская запалькавая фабрыка імя Кірава)

Спрэчкі па справядліваму дакладу сакратара парткома барысаўскай запалькавай фабрыкі імя Кірава тав. Блічкова адкрыў парторг тав. Багдановіч, які падверг жорсткай крытыцы работу парткома. Ён раскажаў, што партком адарваўся ад мас, адгараліўся сваімі настановамі, вынавання якіх ніколі не правяраў.

Тав. Блічкова, — гаворыць тав. Багдановіч, — сказаў, што толькі дзве пяхавыя партгруппы працуюць добра, а астатнія «ледае шавельніца». Але ён не паказаў, што-ж зрабілі гэтыя дзве пяхавыя партгруппы для таго, каб павучыцца ў іх.

Тав. Блічкова гаварыў тут, што фабрыка выконвае план. Але чаму ён не сказаў, што мы атрымліваем шмат пісем са скаргаў па дрэнную якасць нашай прадукцыі.

Тав. Слабодскі раскажаў, што ён ужо год працуе парторгам, але не адчувае кіраўніцтва парткома. Не адчувае дапамогі. Калі выбралі парторгам тав. Кузьмава, яму абяцалі дапамогу, як чалавеку новаму на партыйнай рабоце. Але гэта толькі асталося абяпаннем.

Парторг тав. Блічкова не адзін раз звяртаўся да сакратара парткома з пытаннем: з чаго пачаць? Блічкова адказаў: «Ладна, складзі план работы». А як склаці план работы, з чаго пачаць, аб гэтым ён усё-ж не сказаў.

На фабрыцы сем пяхавых партгрупп. Усе парторгі ў спрэчках выказаліся, што партком не кіраваў імі, не дапамагаў. Парторгі не склікаліся. З імі ніякай работы не вылося. А калі тав. Блічкова звярнуўся ў партком з пытаннем, якую работу весці са спачувальнасцю, аб чым і я гаварыў, ён атрымаў адказ: «Раскажы што-небудзь аб школе».

Ніхто не можа сказаць, — гаворыць тав. Блічкова, — што партком ведае людзей. Нама вышалаў, каб сакратар парткома гаварыў з кім-небудзь індывідуальна, пацікаўся яго асабістым жыццём.

Сакратар парткамтэта, — гаворыць тав. Афільштэйн, — ведае гэтых людзей, якіх прыходзіць у партком, а сам ніколі не займаецца справай індывідуальнага вывучэння камуністаў. Я працую на фабрыцы ўжо 27 год, але чужы, уважлівы адносіны да сябе не бачу. Трэба прыслухавацца да разважанняў камуністаў, сказаць ім дапамогу.

За апошні час на фабрыцы прыступілі да вылучэння камуністаў і беспартыйных актывістаў на кіруючую работу. Новыя людзі, занушыўшы камандніцы пасты ў цехах, пачалі выводзіць фабрыку з прарыву і сур'ёзна заняліся ліквідацыяй вынікаў школьніцтва, якое шырока было разгорнута на фабрыцы. Як-жа партыйны камітэт адносіцца да гэтых вылучэнняў, які дапамагае ім? Вось, што раскажае т. Емельянава, вылучаная на работу кантрактэра цэха:

Мой пачальнік цэха ў сакавіку неадважнаў план, але наша пачальніцтва гэтым мала цікавіцца. Яны ў нас у паху радкія гэсіні.

Парторг і майстар цэха тав. Гільдберг гаворыць: «Нам, парторгам, і структурам РП не дапамагаюць у рэбце. Я іначэ не бачылі ні аднаго і структуры райкома, не ведаю іх».

Асабліва рэзкай крытыцы падвергліся раённая газета «Вольныя Барысаўшчыны». Газета зусім мала асвятляе партыйнае жыццё фабрыкі.

Партыйны сход фабрыкі імя Кірава быў на многім паказальным не толькі для камуністаў фабрыкі, але і для раённага камітэта партыі, які мала і раваў партарганізацыю фабрыкі.

Новы партком выбраві 4 чалавекі. Сакратаром парткома выбраві тав. Блічкова, намеснікам сакратара парткома выбраві тав. Журанкова, дэпутат Вярхоўнага Савета СССР.

В. ТАЛКАЧОУ.

С. БУГРОЎ

АРТЫЛЕРЫЯ
У СУЧАСНАЙ ВАЙНЕ

Артылерыя, не глядзячы на наяўнасць новых сур'ёзных баявых сродкаў падаўлення, як танкі і авіяцыя, застаецца адным з важнейшых родаў войск у сучаснай вайне.

Н. Е. ВАРШАВІЛАУ.

Артылерыя даўно зарэкамендавала сябе як магутны сродак барацьбы з праціўнікам. Але поўны росквіт яе магутнасці пачаўся з часу імперыялістычнай вайны 1914—1918 гг.

Вось таблічка, якая дае ўяўленне аб роле артылерыі арміі розных дзяржаў у годзі імперыялістычнай вайны (без знішчэння артылерыі).

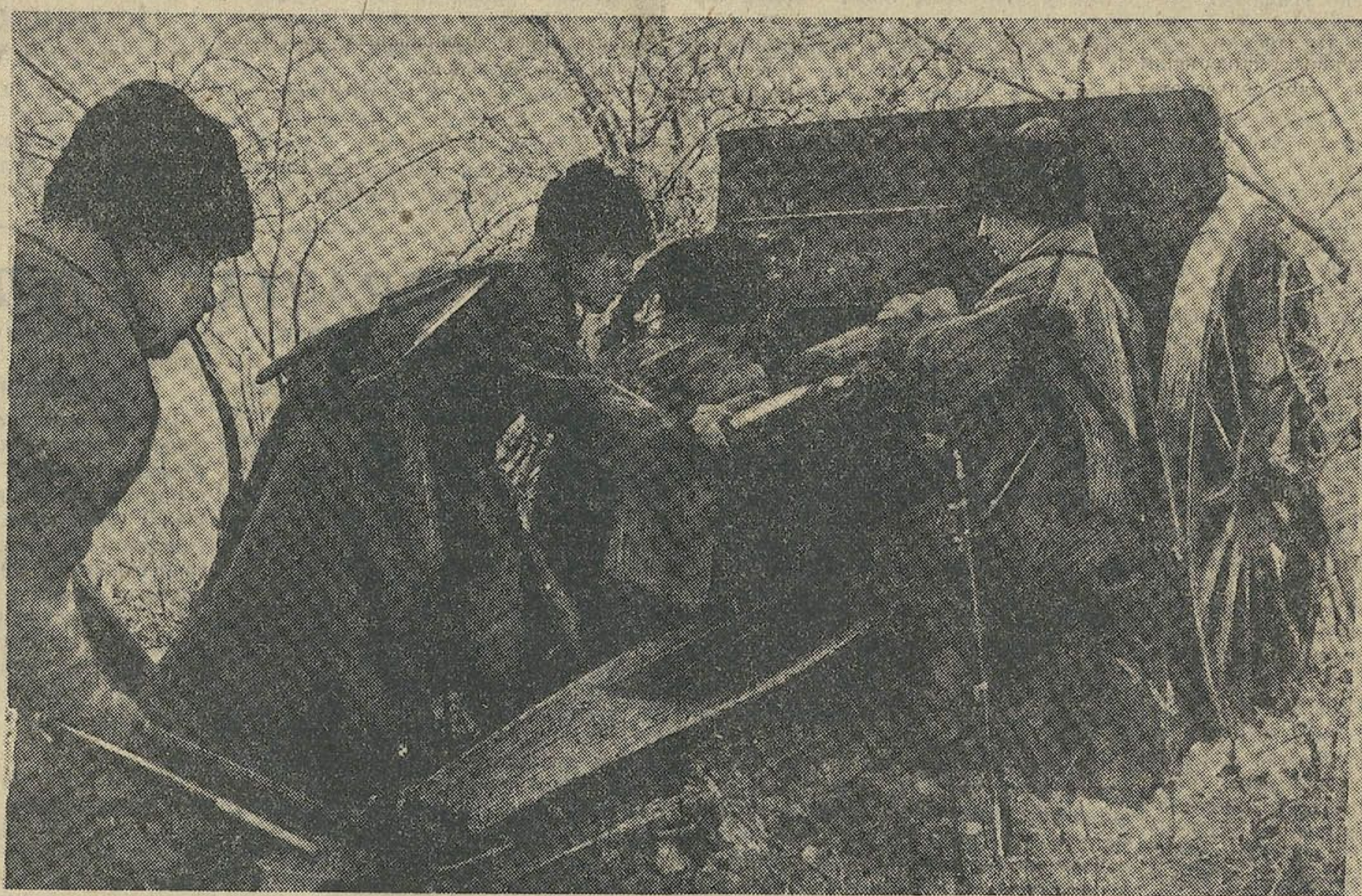
У пачатку вайны. К канцу вайны.

Расія	7.088 гармат	12.299 гармат
Германія	8.404 »	25.000 »
Францыя	4.688 »	17.500 »
Англія	2.000 »	11.000 »
Італія	1.700 »	11.000 »

У імперыялістычную вайну страты ад артылерыйскага агню ў некалькі разоў перавышалі страты, якія раён неслі войскі ад агню пяхоты. Так, напрыклад, з усёй страй, папесенных рускай арміяй у вайну 1904—1905 гг., на агонь пяхоты прыходзіла 35 проц., артылерыі — 14 проц., іншыя сродкі паражэння — 1 проц. А ў імперыялістычную вайну з усёй страй царскай арміі на агонь пяхоты прыходзіла ўжо толькі 9,7 проц., артылерыі — ужо 78,3 проц., іншыя сродкі паражэння — 12 проц.

З першых-жа дзён вайны 1914—1918 гг. небыўная выдатка снарадаў парухнуў усе меркаванні ваяцуючых дзяржаў. Выпат ранейшых вайн не мог ісці ні ў якое параўнанне з новай вайной. Так, напрыклад, Германія на працягу ўсёй франка-рускай вайны 1870—1871 гг. выдала 600.000 снарадаў, а за час сучаснай вайны — больш 300.000.000 снарадаў розных калібраў. На ўсё францыз ваяцуючых краін было зроблена звыш мільярд артылерыйскіх выстралаў.

Бойны імперыялістычнай вайны дае многа яркіх прыкладаў магутнасці артылерыйскага агню. Вось адзін з іх.

Гарматны радзік Н-скай казацкай часці на тактычных занятках.

(Савофот).

гадаў сканцэнтравана ў раёне станцыі Варшонава магчыма больш артылерыі цэнтральнага баявога ўчастка і масай артылерыйскага агню абрушыцца на праціўніка.

Да 17 кастрычніка на ўчастку фронту працягнулася ў 5 кілометраў было сканцэнтравана 27 батарэй. Дзевяцім 17 кастрычніка беландыты пайшлі ў атаку. Яны разлічвалі правярацца к Царыцыну. Але ўмела падрыхтаваны агонь чырвонай артылерыі перагараў іх шлях. Шалёныя атакі беландыцкай каніцы і пяхоты былі адбіты. 1-я Камуністычная дывізія, дзве эвалюцыйныя і атрад царыцынскіх рабочых, падтрыманыя артылерыяй і ўзброенымі артылерыйскімі невісамі, перайшлі ў контратаку. Больш адхіліліся назад.

Імча ў канцы імперыялістычнай вайны на палях сражэнняў з'явіліся новыя тэхнічныя сродкі — танкі. Да гэтага часу рэзка ўзрасла і авіяцыя. Гэтыя два новыя роды войск некалькі затмілі артылерыю. Неўзабаве пасля вайны сталі развадзана галасы аб глабальным становішчы ў бая танкаў і авіяцыі; артылерыя-ж адводзілася другая радная роля. Але выпат імпэрыялістычнай вайны ў Іспаніі і Кітаі апракніў гэтыя памылковыя тэорыі. Ясна, што ні пяхота, ні танкі, ні авіяцыя без дапамогі артылерыі не могуць паспяхова рамань ускладнацца на іх задачы.

Палівы статут Чырвонай Арміі выразна гаворыць аб ролі і значэнні артылерыі ў бая. «Артылерыя, — гаворыцца ў статуте, — уладзе найважнейшай сілай і магутнасцю агню з усіх наземных родаў войскаў. Артылерыя!

агонь расчысчае шлях усім наземным войскам у наступленні і перагарае шлях ворагу ў абароне».

У наступальным бая артылерыя надае пачатку процітанкавым гарматам і кулямётам абароны, разбурае перашкоды і фартыфікацыйныя павуліны. Адначасова магутная і дальнобная артылерыя падаўляе артылерыю праціўніка і разбурае яго тылы. Пасля таго, як артылерыя расчысціць шлях танкам, апошні, прарабіўшы ў дротавых загародах праходы для пяхоты, урываюцца ў разамшчыне абараняючага. Частка танкаў, называемая групай «дальняга дзеяння», пад прыкрыццём рухомга агню галоўна вала артылерыі, праходзіць у тыл абароны і там громіць артылерыю, рэзервы, штабы і вузлы сувязі праціўніка, другая частка танкаў, так званая група «паблізкай пяхоты», пад прыкрыццём спецыяльна вылучаных гармат суправаджае, выдзірае за сабой пяхоту, знішчаючы агнявыя кропкі абароны.

Ва ўсё час бая артылерыя сваім агнём падаўляе астаўшыся ў глыбіні абароны праціўніка кулямёты і процітанкавыя гарматы, забяспечвае сваю пяхоту ад нападу танкаў і контратак пяхоты праціўніка, абстралявае артылерыю і авіяцыю ворага. Як толькі супакоіцца пяхота прасунецца наперад настолькі, што са старых пазіцый яе ўжо цяжка падтрымаць, артылерыя мяне свае пазіцыі, высюлаюцца наперад і ўжо з новых пазіцый прадаўжае аказваць дапамогу пяхоте і танкам. Адаптаваўшыся праціўніка артылерыя настомна праследуе агнём, высюлаючыся ў першыя эшалоны свай пяхоты.

у спалучэнні з інжынернымі процітанкавымі загародамі, з'яўляюцца магутнай абаронай. Гэтыя гарматы разамшчыюцца ў паласе абароны (па фронту і ў глыбіню) у шматлікім парадку, яны гатовы спаткаць танкі праціўніка ў любым напрамку. Паміма спецыяльных процітанкавых гармат, астаўшыя артылерыя таксама падрыхтоўвае агонь для супраць танкаў на танкаваабарончых напрамках.

Абарона арганізавана. Чакаюцца наступачныя праціўнікі. Артылерыя далёкім агнём палівае назідамі (ДАН), загадаў падрыхтаваным, сутравае праціўніка на дыстанцыях у прадзелках свайго агню. Яна наносіць яму паражэнне ашчэ тады, калі ён у паходным парадку праходзіць вузлы месцы (масты, гаці) або выходзіць з населеных пунктаў і лясоў.

Калі праціўнік палідае да абараняльнай паласе і пачне рыхтавацца да атакі, артылерыя пераходзіць на агонь у гэтым, выдзірае агонь на яго артылерыйскіх пазіцый і сканцэнтраванай пяхоты, танкаў. У момант атакі ўся магутнасць артылерыі абароны абрушваецца спачатку на атакуючыя танкі праціўніка, а затым і на яго пяхоту, не сымпючы ў той-жа час агонь па варажой артылерыі. Калі-ж праціўнік уварэцца ў разамшчыне абароны, ён будзе знішчаны контратакай пяхоты і танкаў пры падтрымцы артылерыі.

Вяліка роля артылерыі ў проціваваран абароне. Добрая знішчальная артылерыя і знішчальная авіяцыя зможуць надзейна абараніць байтоў на фронце і мірнае насельніцтва ў тылу краіны ад налетаў паветранага ворага.

Магутнасць сучаснага ваенна-магаскога флота вызначаецца не толькі колькасцю, быхаходнасцю і таннасцю асобных баявых караблёў, але і калібрам і дальнобнасцю знаходзячыхся на іх гармат.

Ва ўсё арміях каліталістычны дзяржаў зарэз стварэння артылерыі ўсёй відаў і калібрав, артылерыя латнабоная і хуткастрэльная, буйнакалібравая і малакалібравая. У многіх арміях артылерыя з каннай пяхоты пераходзіць на механізную, артылерыя становіцца рухавай і быхаходнай.

Каб скласці сабе яснае ўяўленне а магутнасці сучаснай артылерыі, да статкова параўнаць дальнобнасцю гармат часоў імперыялістычнай вайны з дальнобнасцю сучасных гармат. Па даных зарубежнай літаратуры, імперыялістычную вайну дзевяціна артылерыі мела гарматы з найбольшай дальнобнасцю стрэльбы ў 11,4 кілометра гаўбіцы — 10,2 кілометра. Сучасная дзевяціна артылерыі мае гарматы з дальнобнасцю 14,5 кілометра, гаўбіцы — 13,2 кілометра. Корпусная артылерыя мела гарматы, стрэльшчыя не 12,7 кілометра і гаўбіцы — на 11,5 кілометра. Піянеранія корпусная артылерыя мае на ўзбраенні гарматы дальнобнасцю агню ў 20 кілометра і гаўбіцы — 19,5 кілометра. Артылерыя вялікай магутнасці ў імперыялістычную вайну складалася з гармат, дальнобнасцю няньх дасягалі 18,5 кілометра, сучасныя ж няньх гарматы могуць весці агонь на 52 кілометр, цяжкія гаўбіцы — на 27 кілометра.

Будуцімству ўзброеных сіл і ўмацаванню баявой магутнасці нашай сацыялістычнай рэлігійнай партыі, урада асабіста таварыш Сталін уладзюць рэзкую ўвагу. Артылерыя Рабоча-Селянскай Чырвонай Арміі ў будучай вайне пакажа сябе самай магутнай, самай дальнобнай, самай хуткастрэльнай і рухавай. Трапным знішчальным агнём яна абаража мільёны жыццяў байтоў на фронце і мірных жыхароў ў глыбокім тылу. Яна дапамагае забяспечыць быхаходную работу нашых фабрык і заводаў і спакойнае жыццё ў нашых гарадах і паселішчах. Яна адыграе велізарную ролю ў тым, каб праціўнік, які асметіцца падняць руку на нашу дзяржаву, быў раздаўлен і знішчаны.

ПАДРЫХОТКА ДА ВЫБАРАУ У ВЯРХОУНЫ СОВЕТ БССР

УЗМАЦНІЦЬ АРГМАСАВУЮ РАБОТУ СОВЕТАУ

Зацверджанне VIII сесіі ЦВК БССР «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР» паклаў пачатак падрыхтоўчай работы да выбараў у сацыялістычны парламент нашай рэспублікі.

Разгортванне агітацыйна-масавай работы сярод выбаршчыкаў — адна з асноўных задач райвыканкомаў, гарадскіх і сельскіх саветаў.

Па вясёлых вестках, па 59 раёнах рэспублікі арганізавана і праводзіцца 17678 гурткоў, у якіх займаецца звыш 482 тысяч чалавек. На падрыхтоўку, у калгасах, саўгасах і на ўстаноўках праведзена 4690 сходаў, прысвечаных растлумачэнню Канстытуцыі і выбарчага закона БССР. Прысутнічала на сходах 421 тысяча выбаршчыкаў.

Рабочыя, калгаснікі, савецкая інтэлігенцыя і ўсе прапоўныя з вялікай цікавасцю вывучаюць Канстытуцыю і выбарчы закон БССР. Шырока разгортнута агітацыйна-масавая работа ў Смалевіцкім раёне. На торфазаводах, у калгасах і арпелях раёна арганізаваны і працуюць 660 гурткоў, якімі ахоплены 18 842 чалавекі. Кіраўнікі палітгурткоў падарылі 700 чалавек агітатараў і прапагандыстаў, прычым 100 чалавек вылучаны ўпершыню на агітацыйна-прапагандыстскую работу. Апрача таго, падарана 800 чыткаў і бяседчыкаў з актыва рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыі; яны праводзяць гутаркі, арганізуюць чыткі па кватэрах выбаршчыкаў.

У сувязі з падрыхтоўчай да выбараў у Вярхоўны Совет БССР па падрыхтоўцы, у калгасах і ў саўгасах разгортванне сацыялістычнага.

У апошні месяцы наглядзецца прыкладна аднаасобіна ў калгасах. У Забальвіцкім сельсавеце ўступіла ў калгасы 11 аднаасобных гаспадарак, у Юр'евіцкім — 9, у Драчэўскім — 20 і т. д. Усяго па раёну ўступіла ў калгасы 63 аднаасобныя гаспадаркі.

За апошні час праведзена вялікая работа па вылучэнню на кіруючую саветніцкую і партыйна-камоўскую работу раду людзей, якія паказалі сабе ў часе выбараў у Вярхоўны Совет БССР. За 2 месяцы вылучана ад аднаасобнага работніка 360 чалавек, у тым ліку на пасадку старшын калгасаў — 37 чалавек, старшын сельсаветаў — 10 чалавек, на аднаасобна партыйна-камоўскую работу — 7 чалавек, закладчыкаў аддзелаў РВК — 5 чалавек і т. д.

Рэктары і старшыні сельсаветаў, торфазаводаў Чырвоны сцяг тав. Камышова, якія завадала агітатарам у часе выбараў Вярхоўны Совет БССР, зараз вылучаны на пасадку старшын Палескага сельсавета. Са сваімі новымі абавязкамі т. Камышова спраўляецца добра. Астатнікі Кіліпінскай школы тав. Шульжыка працягвае ў часе выбараў сапраўды ўдзяльнай і сапраўды актыўнай, а раз вылучана на пасадку закладчыка Івана. Стаханавіцка-кабайнерка тав. Чурака, якая была агітатарам, вылучана на работу закладчыка райсавета.

Найбольш разгортнута агітацыйна-масавая работа ў Добрушскім раёне. Тут заўважана звыш 274 гурткі, у якіх ледзь 9000 чалавек вывучаюць Канстытуцыю і выбарчы закон БССР. Кіраўнікі ўсіх гэтых гурткоў вылучаны з ліку кіраўнікоў партыйнага і савецкага актыва. Апрача гэтага, вылучаны 384 агітатары і прапагандысты з раёнага актыва, якія прымаюцца да выбарчай уласці і праводзяць там масава-растлумачальную работу сярод выбаршчыкаў.

СТУДЭНТЫ-АГІТАРЫ У КАЛГАСАХ

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт паслаў у Пухавіцкі раён брыгаду студэнтаў-агитатараў для дапамогі ў падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Студэнты г.т. Кавалёў, Фёдар, Бейніч, Асташэнка пабылі ў калгасах Супіскага, Балочкага і

у Багушэўскім раёне ў сувязі з падрыхтоўчай да выбарчай кампаніі шырока разгортваюцца сацыялістычны ўдзяльніцтва. У калгасах раёна арганізавана звыш 800 стаханавіцкіх звыш.

У Віцебскім горсавеце на выбарчых участках арганізавана 276 палітгурткоў, у якіх налічваецца звыш 5000 слухачоў. Галоўным чынам хатні гаспадары. Заняткі ў гуртках праводзяцца па 4—5 раз у месяц. Добра працуюць хатнія гаспадары член горсавета тав. Белякова. Яна арганізавала 7 гурткоў хатніх гаспадары. У гэтых гуртках прыступлена ўжо да вывучэння выбарчага закона БССР. Тав. Белякова арганізуе калектывныя паходы ў тэатры, кіно, экскурсіі на прадпрыемствы і ў музеі.

Актыўна рыхтуюцца да надыходзячых выбараў у Вярхоўны Совет БССР працоўныя Палескай вобласці. У Даманавіцкім раёне працую 141 гурток, дзе выбаршчыкі вывучаюць «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР», міжнароднае і ўнутранае становішча БССР. Арганізаваны 10-дзённая курсы агітатараў і прапагандыстаў. 30 чал. ужо скончылі курсы і накіраваны ў калгасы. У Журавіцкім раёне для вывучэння выбарчага закона і Канстытуцыі БССР арганізавана 10 агіталецкіх гурткоў, якія ледзь 400 агітатараў, арганізавана 350 палітгурткоў, у якіх налічваецца звыш 8000 чалавек. У Петрыкоўскім раёне ў кожным калгасе працуюць гурткі па вывучэнню выбарчага закона. Створана 29 агіталецкіх гурткоў, якіх ледзь 450 агітатараў.

Аднак, неабходна адзначыць, што не ўсе райвыканкомы, гарадскія і сельскія саветы скарыстоўваюць вялікі поспех агітацыйна-масавай работы, набыты ў часе выбараў у Вярхоўны Совет БССР, яны не арганізуюць па-большай меры падрыхтоўчай работы да надыходзячых выбарчай кампаніі.

Правяне паказала, што ў Барысаўскім раёне райвыканком і сельскія саветы самаўхіліліся ад агітацыйна-масавай работы. Арганізаваныя гурткі працуюць беспаспяхаво, многія не забяспечаны кіраўніцтвам. У Барысаўскім раёне ў трох сельсаветах — Пагоцкім, Неганіцкім і Беліцкім — зрываюцца заняты гурткі з помыслай адсутнасці кіраўніцтва.

У асобных калгасах Багомльскага раёна арганізаваны гурткі зусім спіялілі работу. Так, у калгасе «Чырвоны Вярэна» арганізавана 9 гурткоў, з пракольна заняты толькі ў двух. У Талачыцкім раёне не прынятыя да прапагандыстскай работы ўвесь актыв агітатараў, выраслы ў час выбараў у Вярхоўны Совет БССР.

Не ўсё ўдзяльнае ўказанні Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР аб неабходнасці захавання ўсёй маёмасці былых выбарчых участкаў. Абарона фактычна выключыла ў Жодзіцкім, Драчэўскім і Патрышкіцкім сельсаветах Смалевіцкага раёна. Тут па віне старшын былых выбарчых камісій разбурылі кабіны, фанеры ў большасці парэскавалі. Распачаўся і іншае абсталяванне — лампы, чырвоная матэрыя, шырма.

Савецкія арганізацыі БССР павінны максімальна ўзмацніць падрыхтоўку да выбарчай кампаніі. Справа гонару кожнага партыйнага і непартыйнага большавіка прыняць актыўны ўдзел у падрыхтоўцы да выбараў, змагацца за насяняхова іх правядзення.

СТАСЕЛЬКА.

інструктар агадзела Прэзідыума ЦВК БССР.

І. ВЛАСЕНКА

Беларускі сельсаветы, праводзілі гутаркі аб міжнародным становішчы, падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР і выкананні дзяржаўных паставак. У гэтых сельсаветах студэнты правядзены семінары вясковых агітатараў.

У калгасе БССР пачаўся збор бульбы. На здымку: першая брыгада калгаса «Лісцаў», Кавалёўскага сельсавета, Ваўраўскага раёна за пераборкай пасевной бульбы.

ПАРУШАЮЦЬ ПРАВІЛЫ АГРАТЭХНІКІ

ЧАШНІКІ. Некаторыя калгасы раёна распачалі сябру збожжавых і лямку. Калгасамі пасяна 122,6 гектара збожжавых культур і 71 гектар лямку. Але ў першыя ж дні сябры ў некаторых калгасах парушаюць правілы агра-тэхнікі. Калгасамі Лазукоўскага сельсавета пасяні 31 гектар збожжавых культур непратручаным насеннем. 5 гектараў непратручаным насеннем пасяні калгасы Чарэйскага сельсавета.

Усталяваўся пэўнае надвор'е дасягае калгасам разгортваць сябру ў масавым парадку. Аднак старшын многіх калгасаў чамусьці чакваюць дырэктары збожжавых.

Вельмі марудна праходзіць падрыхтоўку глыб пад сябры яравых культур. У калгасе «Перамога», Пачаўскага сельсавета перапрацавана толькі 25 гектараў збожжавых ворыва і ўзможна 15 гектараў. Зусім мала падрыхтавана глыб у калгасах імя Жульшова, Ціліпінскага сельсавета, і «Новы Тараскі», Дварэцкага сельсавета.

Не ўключыліся як след у вясняную сябру трактарны парк. Трактары пра-

стаіваюць. У Вяцежскай МТС трактары прыходзіцца паўторна рамантаваць. У калгасе «Чырвоны Зорка» трактар на рамоне прастаяў 7 дзён. Не ўсе трактарысты ведаюць нормы выпрацоўкі. Да аднаго трактара дырэктар Вяцежскай МТС (дырэктар т. Басачка) прымацавала двух малых нявольных трактарыстаў, дапамога ім не аказваецца. Вопыт работы лепшага трактарыста — стаханавца Веніора, які ўжо на сваім трактары ўзараў 20 гектараў глебы, перапрацаваў 45 і пракультиваву 8 гектараў, не перадае сваіх астагніх трактарыстам.

Недаапаўняюць дырэктары МТС раёнаў сябры. Трактарныя селікі Вяцежскай МТС не адпраўляюцца на ўчасткі, нават не заканчваюць іх рамонты. Селікі Пачаўскай МТС стаіць яшчэ на чыгуначнай станцыі.

Аграномы МТС і райа амаль не бываюць у калгасах, не дапамагаюць ім у прымяненні агра-тэхнічных мерапрыемстваў, накіраваных на павышэнне ўраджайнасці.

Е. НАЗЛОУ.

У ЧАКАННІ ДОБРАГА НАДВОР'Я

МАГІЛЕУ. (Спец. кар. «Звязды»)

Ужо некалькі дзён стаіць добрае надвор'е, спрыяючае разгортванню масавай сябры. Але ў Магілеве чамусьці не спяшаюцца. У раённым зямельным адзеле нават не ведаюць, што робіцца ў калгасах. Раённым арганізацыі разаслалі па сельсаветах тэлефанаграму аб разгортванні масавай сябры і на гэтым супакоіліся.

— Сёння ў раёне ўжо ўсе калгасы, — так упэўнена заявілі закладчы райа тав. Батура.

Але ў сапраўднасці гэта далёка не так. Узяць, напрыклад, Пашкоўскі сельсавет. Ні ў адным калгасе не прыступілі да сябры, хаця ёсць да-

статкова падрыхтаванай глыбы. Як вараз ісякляюцца, у гэтым сельсавеце рашылі масавую сябру адказаць на некалькі дзён. Напрыклад, калгас «VII з'езд Саветаў» намеран пачаць сябру толькі 25 красавіка.

Добра працую Казіміраўскай МТС. Частка прастот трактараў атрымліваюць нармальны ход вясняных работ. У калгасе імя Сталіна трактар 18 красавіка ўвесь дзень стаў: папсавалася завадзкая ручка. Бясцэнна пусціла трактар, які дасядаў у калгас імя Варашылава. Трактар не забяспечаны святлом. Няма нават газавых ліхтароў. Гэта перападкае начной работе.

С. ЛАСНЕУСІ.

У ЗВЯНЕ МАЦВЕЯ КАРПАВІЧА ШЭРШНЯ

Мацвей Карпавіч Шэршнь — зянавы па бульбе — вышаў з хаты. Яркае вясёлае сонца павольна выплывала з-за лесу. Яго праменні залатілі вер-хавіны дрэў, мільгачелі сэрбам на густых хвалях ракі. Дзень абяцаў быць цёплым і сонечным.

«Трэба канчаць прасушку бульбы», — падумаў Мацвей, накіроўваючыся да калгаснай канюшні. Лі канюшні Іван Козел і Іван Сініца запрагалі коней у плугі. Прывітаўшыся з імі, Мацвей спытаў:

— Ну як, хлопцы, скончыце сёння заворвалы ўгнаенне?

— Абавязкова скончым, — адказаў Сініца.

Пагаварыўшы з калгаснікамі, Мацвей Карпавіч пашоў у пуню, дзе прасушвалася бульба. Бульба была пасыпана на драўляную падлогу тонкім пластом. Мацвей з калгаснікамі старанна перабіраў яе і выкідаў усю няцэльную. Некаторыя бульбы былі ўжо нямамога заваліны і пусцілі маленікія раскі.

— Гэта ранняя бульба «чырвоная роза», — тлумачыў нам Мацвей Карпавіч, — мы яе правіравалі і яна зараз гатова да сябры.

Бульба была чыстая, буйная.

Мацвей Карпавіч — сапраўдны майстар высокіх ураджаяў. Яго поспехі па высокай ураджайнасці бульбы яшчэ далёка да межы раёна.

У канцы 1935 года Мацвей Шэршнь вызначыў зянавым па бульбе. У адказ на заклік Марці Дзямчанка ён абяцаў у 1936 годзе лабіна не менш як 500 пентнераў бульбы з гектара на рэкордным участку. Работа была цяжкая і аднадушная. На дапамогу Мацвею прылі аграномы райземадзела і навуковыя прапавіўнікі інстытута сельскай гаспадаркі. У выніку — абяцанае было выканана.

Мацвей Карпавіч, як лепшага зянавага, калгаснікі накіравалі дэлега-тава на Усебеларускі з'езд Саветаў, а потым і на VIII Усеагуны Надзвычайны з'езд Саветаў.

У 1937 годзе зянаў Мацвей Карпавіч разгартуваў работу яшчэ шырэй і атрымаў ураджай бульбы ў 625 пентнераў з гектара на рэкордным участ-

ку і тэ 209 цнт. на ўсёй плошчы ў 7 гектараў.

Да сябры бульбы ў гэтым годзе зяна разгартула падрыхтоўку ўжо даўно. Уся плошча пад пасевы была ўзара-на на зіму, былі ўнесены мінеральныя ўгнаенні. Усю зіму зяна зарых-тоўвала торф, торфяноўныя і торфа-фасфатныя кампосты. Угнаенне падрых-тавалі ў дастатковай колькасці, з разлікам 40 тон торфу, 20 тон гною, 10 тон фекаліяў, 3 цэнтнеры фасфарыт-най мукі, 3 цэнт. суперфасфату і 2 цэнтнеры калійнай солі на кожны гек-тар. Для надкормкі бульбы ў часе росту калгаснікі сабралі многа гно-вай жыжы.

У гэтым годзе зянаў Мацвей Карпавіч засяпае 11 гектараў бульбы, з якіх абяцае атрымаць не менш як па 300 пентнераў. У ліку гэтай плошчы будзе засеян рэкордны ўчастак у два гектары, з якога Мацвей абяцаў атрымаць не менш як па 1000 цэн-тнераў добракаснай бульбы з гектара.

Каб дабіцца такога небыццелага ўра-джая, Мацвей скарыстоўвае вопыт мінулых год, скарыстоўвае вопыт перадавых калгасаў рэспублікі. Ён пра-цуюе па накіраваным рух, заўсёды пра-вядзе работу калгаснікаў і калгасніц. Самыя адказныя работы, якія рас-сею мінеральных угнаенняў і пасадка бу-льбы, — робіць сам.

І вось зараз, закончыўшы работу, ён ідзе па поле, каб прыняць работу калгаснікаў, заворваючы ўгнаенне. Лепшыя калгасніцы Марфа Шэршнь, Аўдуча Дубень, Хіма Дайняк і Юста Баты старанна распачылі гной, а Іван Сініца і Іван Козел заворвалі яго. Работу яны ўжо заканчылі і рыхта-валіся ехаць дамоў. Мацвей Карпавіч узяўша аглядаць увесь участак і застаўся вельмі задаволены: работа была выканана на выдатна.

Толькі пасля гэтага Мацвей Карпавіч вярнуўся дамоў адпачываць. На-заўтра яго чакала такая-ж напружа-ная работа ў бараліе за выкананне свайго абавязальства — дабіцца 1000 пентнераў бульбы з гектара.

С. РОЗУМ,
калга «Большэвік», Вяцежскага сельсавета, Барысаўскага раёна.

ПЕРАДМАЙСКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

20 РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЙ ПРАПАНОВ У ФОНД 1 МАЯ

Уступіла ў перадмайскае сацепа-борніца, калектыву скурзавола «Большэвік» (Менск) абавязаву са-браць у фонд пролетарскага сьвята 25 рацыяналізацыйных прапаноў.

Стаханавіцы і рабочыя завода з го-варым выноўваюць сваё абавязаль-ства. На 20 красавіка паступіла ўжо 20 прапаноў.

Майстар клеваўнага цеха тав. Мал-чан унёс прапанову: устроіць крапіні да трохроўнага вакууматара, што значна паліпшыць якасць прадук-цы і аблегчае працу вакуумчыкаў. Ён-жа прапанаваў новую канструк-цыю каромысла для пад'ёмных вага-

нэтаж, што паліпшыць ад паліч-ных вынікаў пры карыстанні пад'ём-нікам. Гэтыя дзве прапановы пры-няты дырэктарам завода і праведзены ў жыццё. Аўтар атрымаў прэмію.

Каштоўную прапанову ўнёс рабочы транспартнага цеха, на якой па-вышаецца прадукцыйнасць механіза-ванай падцы торфу ў качагару на 60—70 проц. Гэта прапанова таксама ўжо рэалізавана.

Рацыяналізацыйны прапановы ўне-слі кузнец тав. Негавіцкі, абгон-шчык Іакобсон, майстар Афрамюці, слесар Пашкоўскі і інш.

ПЕРАМОГА СТАХАНАУКІ СІМАНОУСКАЙ

Завяршчыла бабруйскай кандыдэскай фабрыцы «Чырвоны харчавік» тав. Сіма-ноўская ўзяла на сабе абавязальства да перамайскага сьвята абяцаць вы-дому стаханавіцу маскоўскай фабрыцы «Красны Октябрь» тав. Юдзіну, якая заўвэртае за змену 90 кілаграмаў цук-рака (норма 51 кілаграм).

Днямі тав. Сімапоўская дабілася свай-першай перамогі. Яна завярнула за зме-ну 90 кілаграмаў цукрака.

300 ПРОЦ. НОРМЫ

16 красавіка на заводзе «Лукскае» (Жыліцкі раён) пачалася торфаза-бычка. У першыя дзень работы спіль-шчы Бешалевіч Васіль выканаў сваю норму на 300 проц. Замест 7 тысяч торфацагін ён расклаў 21 тысячу.

ПРАВІЛЬНА СКАРЫСТАЦЬ УГНАЕННІ

Партыя і ўрад стварылі выключна спрыяльны ўмовы для атрымання ў гэтым годзе высокіх ураджаяў. Калгасаму сялянству нашай рэспублікі саюзным урадам аказана вельмі дапамога машынамі, высокаасортным на-сненнем і т. д. Аказана вялікая дапа-мога і мінеральным угнаеннямі. Ад-наасобныя бадняцка-серадзіцкія гас-падаркі ніколі не мелі магчымасці так добра ўгнаваць глебу, як гэта цяпер робяць калгасы.

Задача цяпер заключаецца ў тым, каб усе мінеральныя і арганічныя ўгнаенні правільна скарыстаць на са-цыялістычных палях. Стаханавіцы са-цыялістычнай сельскай гаспадаркі атрымліваюць вялікія ўраджай, у прыватнасці, таму, што яны навучылі-ся правільна скарыстоўваць міне-ральныя і арганічныя ўгнаенні, якімі ўдасцаль насычаны нашы калгасы. І таму цяпер, калі ў калгасах рэспублікі разгартуліся палёвыя работы, калі з кожным днём шырыцца сацыялістычнае спадарніцтва па высокіх сталінісцкіх ўра-джай, — вельмі важна, каб калгаснікі ведалі як правільна, эфектыўна ска-рыстоўваць ўгнаенне на палях.

Да ліку самых моцных і ўсеабава-дзельных асяродкаў угнаенняў ад-носяцца гной. Калгасы і саўгасы ўсе-абава павінны павялічыць колькасць гною. Ужыванне торфу на палесці не толькі павялічвае колькасць гною, але і паліпшае яго якасць. Аб гэтым свед-чыць тое, што ўчасткі, угнаеныя торфяным гноем, даюць вышэйшы ўра-джай, чым участкі, угнаеныя адным са-левым гноем.

Гной патрэбна добра захоўваць. Для гэтага трэба будаваць спецыяль-ныя гноехавальнікі і жыгэаборальнікі. Гной у гноехавальніках павінен ля-

жаць шчыльна і захоўвацца ў віль-готным стане. Па ім неабходна рабіць сістэматычнае напаставанне хой-бы тонкіх пластоў торфу, што ў значнай ступені змяншае страту пажыўных матэрыялаў (азоту).

Эфектыўнасць дзеяння гною на па-вышэнне ўраджаяў у многім залежыць ад правільнасці скарыстання яго. Вы-везены на поле вясной і летам гной у якім разе не павінен аставіцца незаворваным. У адваротным выпадку ён выветрываецца і трапіць шмат важнейшых пажыўных матэрыялаў.

Да ліку моцных і вельмі эфектыў-ных угнаенняў адносяцца таксама і гноевая жыжы. Яе патрэбна скары-стоўваць як у якасці вадкага ўгнае-ння, так і для палівання торфу пры кампаставанні. Для збору гноевай жы-жы на скаротных лядках павіна быць пабудавана воданепракальнае пад-лога са спелымімі стокамі ў жы-гэахавальнікі.

Ва ўмовах Беларусі адной з гало-внейшых крыніц арганічных угнаенняў з'яўляецца торф. Яго неабходна ска-рыстоўваць як на палесці жыжы, так і для загатоўкі торфяноўных, торфафасфатных і іншых кампостаў. Торф можна ўжываць і ў якасці па-насрэднага ўгнаення. Для гэтых мэт яго трэба загалза нарыхтоўваць і добра пратрысваць.

Найбольшы вынік торф як ўгнаенне дае пры кампаставанні яго з гноем. Пры летняй і вясновай загатоўцы тор-фагнёвых кампостаў бярэцца на адну частку гною ад адной да чатырох частак торфу. Калі-ж кампастуюцца

добра разлажыўшыся торф, то коль-касць яго можна значна павялічыць.

Кампостныя кучы ўкладваюцца шы-рынёй у 2 метры і вышынёй ад 1 да 1½ метра. Даўжыня кучы залежыць ад колькасці кампастуюмага матэрыя-ла. Зверху кампостныя кучы неабход-на націпаць пласт торфу. Кампост трэба перыядычна паліваць гноевай жыжы і некалькі разоў пераліпа-ваць. Торфагнёвыя кампосты набыта-юць аднастайную масу праз 5—6 меся-цаў, пасля чаго іх можна скарыстоў-ваць на ўгнаенне.

Каб атрымаць большую колькасць угнаенняў, трэба кампаставаць роз-ныя адкілы. Апрача гэтага, можна кампаставаць торф з дамажынамі ва-ны, фасфарытнай мукі і гноевай жы-жы. Апрача масавай загатоўкі торфа-гнёвых і іншых кампостаў, неабход-на звярнуць увагу і на загатоўку торфафасфатных кампостаў.

У справе ўзбагачэння глебы азотам выключная роля належыць зялёнаму ўгнаенню — лубіну і іншым сіла-завым (зялёным угнаенням). Глебава-і кліматычны ўмовы Беларусі дазваля-юць шырока ўжываць зялёныя ўгнае-ння ва ўсіх раёнах, уключаючы і паўночныя. Лубін на зялёнае ўгнае-не высяваецца ў папаравых палях ці падсяваецца пад іншыя культуры. А таксама яго трэба высяваць і пасля зняцця ранніх зернявых культур.

Зялёныя ўгнаенні з'яўляюцца пера-важна азотнымі. Таму адначасова з ўжываннем зялёнага ўгнаення неаб-ходна ўгнаець у глебу і каліяна-фа-сфатныя ўгнаення. З фасфатных уг-

наенняў пад лубін на зялёнае ўгнае-не найлепш ужываць фасфарытну мукі, якая параўнаўча добра ўсва-яецца лубінам.

Фасфарытна мукі ўносіцца з разлі-ку 5—6 цэнтнераў на гектар і калія-ная соль — 1,5—2 цэнтнеры. Каліяна-фасфатныя ўгнаення неабходна ўно-сіць і пры сябе лубіну і іншых сіла-завых на насенне. Пры пасеве сіла-завых культур неабходна правод-зіць прыпыўку клубніковых бактэры-ямі пры дапамозе нітрагіна, што вядзе да павелічэння ўраджайнасці сілзавых культур.

Ужыванне торфу і мінеральных уг-наенняў пад лубін дае магчымасць атрымліваць найбольш рацыянальнае стаўленне яго з зялёным угнаеннем. У рэзультат — зялёнае ўгнаенне ак-тыўнае разлажэнне ў глебе торфу.

Торф і каліяна-фасфатныя ўгнае-ння пад лубін лепш уносіць вясенню пад зялёнае ворыва, ці ранняй вяс-ну павіна быць ранняя. Ранняя ся-буа забяспечвае высокі ўраджай, з'яўляецца адным з галоўных прыёмаў барацьбы са шкіднікамі і хваробамі лубіну.

Угнаенне ў гле

